

205 . Vadu Săpat | Comuna: Fântânele | Județ: Prahova | Punct: Budureasca 4 Nord – Puțul Tătarului | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 133321.08

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Antichitate

Epoci: Paleolitic, Mezolitic, Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Bogdan Ciupercă, Alin Frînculeasa, Dan Lichiardopol, Andrei Mircea Măgureanu, Eugen-Cristian Paveleț

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova

Rezumat

Valea Budureasca este situată în zona de dealuri subcarpatice, la 5 km N de orașul Mizil, încadrată administrativ satului Vadu Săpat, comuna Fântânele. În campania arheologică din anul 2003 cercetările din Valea Budureasca, s-au concentrat în punctul Budureasca 4 Puțul tătarului, sectorul de N. În această campanie au fost cercetate mai multe complexe Ipotești-Cândești, getice, și două gropi medievale târzii. Atât pe baza ceramicii, cât și a fibulei descoperite, complexele getice descoperite anul acesta, pot fi încadrate în sec. IV - II p.Chr.

Raport

Valea Budureasca este situată în zona de dealuri subcarpatice, la 5 km N de orașul Mizil, încadrată administrativ satului Vadu Săpat, comuna Fântânele. Cercetările arheologice au debutat la sfârșitul anilor 50 ai secolului XX, fiind coordonate aproape 40 de ani de către arheologul Victor Teodorescu. Au fost identificate pe o arie de aproximativ 10 ha, peste 30 de situri arheologice. Au fost cercetate cu preponderență obiective arheologice încadrate în cultura Ipotești-Cândești (sec. V - VII), dar și getice, fiind descoperite și materiale sau complexe din paleolitic, neo-eneolitic, epoca bronzului, hallstatt, sec. II-III p. Chr.

În campania arheologică din anul 2003 cercetările din Valea Budureasca, s-au concentrat în punctul Budureasca 4 Puțul tătarului, sectorul de N.

S-a urmărit cercetarea complexelor arheologice nefinalizate în campania din anul trecut. S-a continuat cercetarea arheologică în secțiunile I și II, și în casele A, B și C, toate deschise în campaniile precedente.

Secțiunea II orientată E - V, a fost prelungită spre V cu 25 m, având acum dimensiunile de 41 x 1,5 m. De asemenea, a fost trasată o nouă casetă, numită convențional caseta D, cu dimensiuni de 4,5 x 2 m. Caseta a fost deschisă în zona de SE a sectorului de N, la 0,5 m S de caseta C, între aceste două casețe păstrându-se un martor de 0,5 m.

În această campanie au fost cercetate mai multe complexe Ipotești-Cândești, getice, și două gropi medievale târzii.

Complexele Ipotești-Cândești (sec. VI - VII p. Chr.):

Bordeiul 2. S-a continuat cercetarea complexului, prin demontare martorului stratigrafic dintre casețele A și B și lărgirea caseței C spre V cu 3,5 m. În funcție de configurația actuală a terenului, fundul bordeiului

a fost surprins la adâncimile de 1,32-1,60 m. Bordeiul este orientat N - S, avea gropi de par în colțuri și pe jumătatea laturilor. Bordeiul are dimensiunile maxime de 2,95 x 2,80 m (N - S, E - V). Pietrarul a fost amenajat într-un decroș realizat pe latura nordică a bordeiului, în colțul de NV. Pietrarul avea gura spre sudul bordeiului. Vatra puternic arsă, este amenajată într-o groapă ce are adâncimea maximă de 0,15 m și diametrul de 0,56 x 0,70 m (N - S, E - V). În zona vetrei a fost descoperită cenușă, lemn ars și pietre. Fundul bordeiului era lipit, avea culoarea galben verzuie, lipitura având grosimea de 3 - 5 mm. Aproximativ central, lângă latura de E a bordeiului, a fost descoperită o groapă cu diametrul de 0,65 x 0,70 m, adâncă de 0,35 m. Aceasta era contemporană cu utilizarea bordeiului, lipitura coborând până pe marginea gropii. Bordeiul avea un inventar foarte sărac constând din câteva fragmente ceramice descoperite în zona pietrarului, între care un fund de oală borcan lucrată la roată. Umplerea bordeiului post abandon, a avut două faze. Imediat după abandonarea bordeiului s-a depus un strat nisipos compact, fără material arheologic, gros de aproximativ de 0,40 m, provenit din pământ scurs de pe deal (depunere aluvionară). Ulterior bordeiul a fost folosit ca groapă menajeră. Stratul menajer ce suprapune stratul nisipos, are o grosime de 0,40-0,50 m, are culoarea negricioasă, pământul fiind foarte friabil. În această umplutură a fost recuperată o cantitate foarte mare de ceramică, fragmentară. Vasele sunt lucrate la roată rapidă sau înceată. A fost descoperită și o tipsie fragmentară lucrată la mână. De asemenea, au fost descoperite un fragment de toartă de amforă, câteva fusaiole bitronconice, o mărgea de opal sferoidală, un vârf de sulită de fier cu două aripioare și manșon, puternic corodat, două fragmente de brățări de bronz, una plată în secțiune, cealaltă circulară, o cataramă de bronz². Din acest complex au fost recuperate foarte multe oase.

Bordeiul 4 a fost descoperit și cercetat în casele C și D. A fost surprins la adâncimea de 0,50-0,60 m, ca o suprafață de formă regulată, de culoare brun-maronie. Bordeiul avea dimensiunile de 2,80 x 2,55 m, era orientat NNE - SSV. Datorită configurației actuale a terenului, fundul bordeiului apare la adâncimea de 1,45-1,70 m. S-a putut observa că săparea gropii bordeiului pe latura de V nu este perpendiculară pe nivelul de călcare, ci este puțin oblică spre V. Pietrarul era amplasat în colțul de NE al bordeiului, are forma literei U, cu gura orientată spre SV. Dimensiunile pietrarului sunt de 1 x 0,90 m. Datorită arsurii, vatra bordeiului are culoarea roșie-cărămizie, cu grosimea de 2-4 cm, formă ovală, amenajată într-o mică alveolă, ce are adâncimea maximă în zona centrală de 0,05 m. Au fost surprinse și trei gropi de par cu diametre de 15-18 cm, două pe latura sudică și una pe cea vestică. Inventarul bordeiului constă din câteva fragmente ceramice provenite de la vase lucrate la mână sau roată. Unul din fragmente este decorat prin incizie, cu motivul valului. Bordeiul perforază nivelul de locuire Latene.

Complexes getice:

Anul acesta au fost cercetate parțial sau integral, mai multe complexe getice, constând în locuințe de suprafață și gropi.

Locuința 1 (C 11/2002), cercetată în campania din 2002, în S I, S II și caseta A. A fost surprinsă la adâncimea de 0,89-0,90 m, orientată aproximativ N - S. În plan apare ca o zonă compactă de chirpic ars, gros de 0,10-0,15 m. Complexul este puternic afectat de B 1 și B 2, complexe încadrate nivelului de locuire Ipotești - Căndești. Prin demontarea matorului ce separa S I de S II, au fost recuperate fragmente ceramice provenind de la două vase ce fuseseră recuperate parțial în campania din anul 2002. Vasele au culoarea crem-cărămizie, arse secundar, cu pereți aproape drepți, cu buza dreaptă. Vasele sunt decorate plastic cu brâu alveolat și tortițe potcoavă. Vasele sunt lucrate la mână, pasta este omogenă. Tot în această locuință au mai fost recuperată o ceașcă tronconică lucrată la mână, cu toartă ușor supraînălțată. Locuința nu a fost cercetată integral, intrând în profilul de N al S II.

Locuința 2 (C 9/2003), a fost descoperită în S II în c. 27-29, la adâncimea de 0,80-0,90 m față de nivelul actual de călcare. În plan apare ca o zonă compactă de chirpic ars, dispusă pe o lungime de 3,10-3,20 m de-a lungul secțiunii și o lățime maximă de 1,60 m în zona c. 29, orientată NE - SV. Grosimea stratului de chirpic ars are 0,10-0,12 m, subțindu-se spre margini. S-au putut observa pe chirpic urme de nuiel dispuse paralel, ce au diametrul de 0,2-0,3 cm. După demontarea chirpicului a fost recuperată ceramică fragmentară majoritar lucrată la mână. Nu au fost surprinse alte detalii constructive, complexul fiind cercetat parțial, intră în profilul de N al S II.

Complexul 7/2002, cercetat în S I și S II, în c. 21-24, la adâncimea de 1,20-1,40 m. În suprafață a

apărut ca o zonă de culoare cărămizie, cu chirpic ars. Chirpicul nu este compact, fiind în general mărunțit, dar apar și bucăți de dimensiuni mai mari. Grosimea chirpicului este de maxim 10 cm, pe profilul de S al S I acesta apare pe o lungime de 3,30 m. Amestecat cu sau sub chirpic, au apărut foarte multe fragmente ceramice lucrate la mână, între care se remarcă un vas tronconic, cărămiziu negricios, ars secundar, dar și fragmente provenite de la un vas cu pereții și buza drepte decorat cu brâu alveolat. Între materialele descoperite în zona acestui complex a fost recuperată și o fibulă de bronz. Acul, resortul și portagrafa sunt rupte din vechime. Resortul este format dintr-un număr redus de spire, cu coarda spre exterior. Piciorul este decorat cu o proeminență romboidală. Fibula are lungimea maximă de 51 mm. Acest tip de fibulă este încadrată în Latene mijlociu³. În lipsa altor detalii constructive, momentan este greu de precizat dacă acest complex este o locuință.

Cele mai numeroase complexe getice descoperite și cercetate în campania aceasta, sunt gropile. Gropile au forme diverse, fiind cercetate gropi clopot, gropi circulare, gropi de formă neregulată.

Gropi clopot:

Complexul 1/2003 a fost descoperit în c. 35-36 în caseta A, la adâncimea de 1,40 m. În suprafață apare ca o pată neregulată de culoare negricioasă, cu dimensiuni de 0,60 x 0,45 m (E – V, N – S). Groapa se lărgeste treptat, la adâncimea de 2,15 m având diametrul maxim de 1,25 m. Se pare că umplerea gropii s-a făcut în mai multe etape. În zona superioară (a gâtului și umerilor) apare material amestecat, constând din ceramică fragmentară, pământ negricios, lemn ars, chirpic ars. În zona diametrului maxim, pe o grosime de 0,15-0,22 m umplutura constă din cenușă compactă, stratul având grosimea maximă în zona centrală. Cenușa era suprapusă de un strat de arsură roșiatică. Sub stratul de cenușă s-a descoperit o amenajare din pietre, dispuse în cerc. Între aceste pietre au fost depuse un craniu de mamifer fragmentar, probabil de cal, și o mandibulă de porc arsă. Amenajarea cu pietre suprapunea o nivelare cu pământ galben, ce are o grosime de 0,05 m. Sub acest strat, pe fundul gropii, aflat la -2,35 -2,38 m, a fost descoperită ceramică fragmentară. Complexul intră în profilul de S al casei, de aceea nu a fost cercetat integral. Complexul a fost deranjat la partea superioară de o groapă pentru extragerea lutului, încadrată cronologic unui nivel medieval târziu.

Complexul 2/2003 a fost descoperit în caseta C, la adâncimea de -1,45 m. În suprafață are forma aproximativ circulară cu diametrul de 0,50 x 0,50 m, de culoare negricioasă. În gura gropii a fost descoperit un fragment de castron de culoare cenușie din pastă fină omogenă, cu fundul profilat, lucrat la roată, așezat cu gura în jos și un corn de bovină. Diametrul maxim al gropii a fost surprins la adâncimea de 1,80 m și are 1,20 m. Inventarul gropii este format din câteva fragmente ceramice, bucăți de perete ars, mai multe oase provenite de la un mamifer de talie mică, carnivor. Ceramica este lucrată la mână, provine de la un vas cu pereții și buza drepte, decorat cu brâu alveolat dispus sub buză în combinație cu o apucătoare potcoavă. Oasele au apărut lângă peretele de E, în zona diametrului maxim al gropii. Pe fundul gropii, ce a fost surprins la adâncimea de 2,10 m, era așezat un fragment ceramic (13 x 11 cm) lucrat la roată, provenit din zona pântecului unui vas, de culoare roșie cărămizie.

Complexul 11/2003 a apărut în c. 20 - 21, în S I și S II. A fost surprins în suprafață la adâncimea de 1,40 m, fundul gropii fiind la -2,25 m. În suprafață apare ca o zonă cenușie negricioasă, cu diametrul de 1,10 x 1,10 m. La 1,70 m adâncime are diametrul maxim de 1,50 m. Groapa este cotlonită mai ales în zona de V. Inventarul este format din ceramică lucrată la mână, foarte fragmentară, oase, pietre, chirpic ars și lemn ars.

Complexul 14/2003 a fost descoperit în caseta C în c. 46-47, la adâncimea de -1,20 m. În suprafață apare ca o zonă roșiatică-negricioasă, pigmenată cu chirpic și lemn ars. Groapa are diametrul de 0,40–0,50 m în zona gurii și 1,10 m diametrul maxim. Fundul gropii a fost surprins la adâncimea de 1,75 m. Inventarul este format din fragmente ceramice, lucrată la mână, ce provin de la un castron cu buza spre interior, decorat cu proeminențe conice, de la un vas cu pereții aproape drepți decorat cu brâu alveolat dispus sub buză și de la un vas cu pereții drepți. Pe fundul gropii au fost descoperite câteva pietre. Tot în această groapă au mai fost descoperite și oase.

Gropi circulare:

Complex 6/2003 a fost surprins în caseta C în c. 44-45, la adâncimea de 1,40 m, are diametrul maxim de 0,93 m, fundul gropii apărând la -1,80 m. Umplutura are culoarea negricioasă, datorită prezenței lemnului

ars. În groapă au fost găsite câteva fragmente ceramice lucrate la mână. Complexul intră în profilul de S al casei C.

Complex 12/2003 a apărut în c. 23-24 la adâncimea de 1,20 m, are în suprafață formă rotundă, culoarea cenușiu-negricioasă. Are diametrul de 0,85 x 0,80 m, adâncimea de 0,40 m. Inventarul este format din foarte puțină ceramică, fragmentară, chirpici ars și pietre. În partea de N a gropii se afla o piatră de mari dimensiuni (35 x 28 cm).

Gropi de formă neregulată:

Complexul 15/2002 a fost descoperit în campania 2002 în S I în c. 49-50, la adâncimea de 1,10-1,20 m, în această campanie fiind cercetat și în casa C. Complexul ce are formă alungită, este orientat aproximativ N - S, are dimensiuni maxime de 3,10 x 1,60 m, fundul gropii fiind surprins la -1,90 m. Groapa a fost umplută cu chirpic ars provenind de la pereții unei locuințe incendiate. De asemenea în groapă au fost descoperite fragmente ceramice lucrate la mână, câteva fiind decorate cu brâu alveolat și apucători de forma potcoavei. Complexul nu a fost cercetat integral deoarece intră în profilul de nord al S I.

Atât pe baza ceramicii, cât și a fibulei, complexele getice descoperite anul acesta, pot fi încadrate în sec. IV - II p. Chr.

Și în această campanie au fost realizate cercetări perieghetice în zonă, fiind identificate noi puncte de interes arheologic în satele Bozieni și Vadu Săpat.

Materialul arheologic descoperit în această campanie se află depozitat la sediul MJIA Prahova, fiind în curs de restaurare.

Informații suplimentare online

[Raportul 2380 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
